

Colecția GHEORGHE IOSIP

O seară de Crăciun în Budești

Crăciunul este una din cele mai mari sărbători de peste an la români. Românii de pretutindeni umblă a colinda și fac mari pregătiri. În ajunul Sfântului Crăciun, cei care pleacă primii la colindat sunt copiii. Ei se adună în grupuri de până la zece membri la casa unui dintre ei, îmbrăcați în costume de sărbătoare și cu trăistuțe. Pleacă la colindat, la vecini, neamuri, dar și la alte case, parcurgând chiar și jumătate satul. Colindă la fereastră, iar gazda casei îi primește înăuntru, răsplătindu-i cu daruri: covrigi, mere, pere, nuci, dar și cu bani. Cei mai mici, se duc și ei la colindat cu părinții sau bunicii, pe la vecini. Mai târziu, urmează colindatul feciorii și fetele din sat. Tinerii se adună toți la un fecior din grup. Fetele vin cu prietnul fecior până la casa unde se adună grupul. Când sunt deja adunați, fetele și feciorii, cam către orele 20,00, merg la colindat la fiecare casă a lor, atât la feciori, cât și la fete. Grupul este format din 10-20 perechi. Ei colindă la fereastră, apoi sunt chemați în casă, sunt serviți cu bucatele pregătite special de Crăciun. Colindă și în casă, horesc, joacă, în semn de bucurie pentru nașterea lui Christos și că s-a terminat postul Crăciunului. În satele Budești și Sârbi este o diferență în ce privește colindatul. În Budești, fetele și feciorii umblă la colindat în ajunul Crăciunului la o parte dintre ei, continuând și în noaptea de Crăciun, până trec pe la toți. La Sârbi, feciorii și fetele umblă la colindat numai în ajunul Crăciunului și până a doua zi spre amiază, până termină colindatul pe la toți; în schimb, mai colindă și de Bobotează, păstrând același grup de colindători. Cam o dată cu feciorii și fetele, pleacă la colindat și cei căsătoriți, în grupuri de cam 10 perechi sau chiar mai mulți. Ei merg pe la fiecare, pe la vecini și neamuri. Pe lângă colindători, copiii mai umblă cu steaua, formată din patru băieți, având roluri de Irod, Înger, Crai roșu și Crai verde; de asemenea, umblă cu capra, unul fiind echipat astfel, iar altul fiind păstorul. Întreaga suflare se pregătește de Crăciun cu bunătăți: sarmale, cozonaci, bucate din carne de porc și prăjituri, coptături, această mare sărbătoare fiind așteptată cu multă bucurie.

C. Tureanu: Colindători la Festivalul Datinilor din Sighet

Cată la stăpân Nu la câne.

Colecția SIMONA și ALEXA GAVRIL BĂLE, Fișcuș, 2002.

Trece cinstea și averea,
Tineretea și plăcerea,
Trec toți și se duc din lume
Chiar și cei cu falnic nume.

Poate-n anul care vine
Vei pleca și tu, creștine,
Ce se va-ntâmpla cu tine?

Te gândești, tu, frățioare,
Unde vei ajunge oare,
La Iisus, la fața blândă,
Sau la veșnica osândă?

Colecția IOAN POP, Rus, 2002

Mulțămnituri

1369

Are gazda șase boi,
La pticioare-mpodobii
Și la coarne-ntr-auriș.
Marsă în câmpu lu Rusalim
Și trasă o brazdă crăiască -
Dumnezau să vă trăiască
Pe tăț cât sunteț în casă
Și pe noi de la fereastră.

Colecția PETRICĂ SCĂUNASU, Oarța de Sus
De la Maria Tămășan, 66 ani, 1980

1370

Mulțămim, gazdă, jupâne, -
C-am ajuns Sfântu Crăciun
Cu pace, cu sănătate,
Cu iertăciuni de păcate
Și c-on struț de busuioc -
Doamne, dă gazdii noroc!
Și c-on struț de mintă creată -
Doamne, dă-i gazdii viață
Și la tăț câți is în casă
Și nouă de la fereastră.
Afară plouă de cură,
Ne bat stropii păste gură -
De ar hi pālincă rece
N-aș ave bai să ne-înece!
Gazda-i om de ominie,
În casă ne-o slobozît.
Uite, cole, -n colțu mesii
Este-o scumpă de oiagă -
Poate că și mie mi-i dragă!
Învărtită-n flori de mac -
Poate c-a hi bună de leac!
'Iaga trebe descoperită
C-o corindă mādărită,
Da-i bai
Că mi-i găzdoaia supărată
Că nu i-am zis corinda
Ca și la vecină-sa.
Da' nu hie supărată
C-om zîce pe ceialaltă.

Colecția PETRICĂ SCĂUNASU, Oarța de Sus
De la Vasile Peti, 39 ani, 1981